

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ЕКОНОМІСТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ»
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ
КАРЛОВ УНІВЕРСИТЕТ, м. ПРАГА, ЧЕХІЯ
БАЛТІЙСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ, м. РИГА, ЛАТВІЯ
МІЖНАРОДНИЙ ЧОРНОМОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
м. ТБІЛІСІ, ГРУЗІЯ**

ІХ МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**СТРАТЕГІЇ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ:
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ**

28 жовтня 2022 року

Черкаси
ЧДТУ
2022

С83 Стратегії глобальної конкурентоспроможності: соціально-економічні виміри : матеріали ІХ міжнар. науково-практич. конфер. (28 жовтня 2022 року, м.Черкаси) [Електронний ресурс] / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2022. – 95 с.

В збірнику представлені матеріали ІХ міжнародної науково-практичної конференції «Стратегії глобальної конкурентоспроможності: соціально-економічні виміри», яка була організована кафедрою міжнародної економіки та бізнесу Черкаського державного технологічного університету за участі ВГО «Українська асоціація економістів-міжнародників», Інформаційного центру Європейського Союзу в Черкаській області, Карлового університету, Балтійської міжнародної академії та Міжнародного Чорноморського університету.

Розглянуто інституційні, технологічні, інноваційні та фінансові аспекти забезпечення глобальної конкурентоспроможності, досліджено соціально-гуманітарний контекст глобального та національного економічного розвитку, окреслено стратегічні напрями розвитку обліку, аналізу і контролю в сучасних умовах господарювання, розглянуто можливі шляхи розв'язання сучасних проблем теорії і практики забезпечення конкурентоспроможності на рівнях країни, регіону та підприємства.

Організаційний комітет

Голова

Григор О. О. д-р політ. наук, ректор Черкаського державного технологічного університету

Заступник голови

Демиденко В. В. канд. екон. наук, доцент, декан факультету економіки та управління ЧДТУ

Члени оргкомітету

Петкова Л. О. д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та бізнесу ЧДТУ

Гавриленко В. О. д-р екон. наук, доцент, завідувач кафедри обліку, аналізу і оподаткування ЧДТУ

Гончаренко І. Г. д-р н.держ.упр., професор, завідувач кафедри фінансів ЧДТУ

Захарова О. В. д-р екон. наук, професор, професор кафедри економіки та управління ЧДТУ

Коломицева О. В. д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики та маркетингу ЧДТУ

Манн Р. В. д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ

Секретаріат конференції

Пасенко В. В. канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки та бізнесу ЧДТУ

Паламарчук Д. М. канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки та бізнесу ЧДТУ

*Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

ЕКОНОМІЧНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПОЛІТИЧНІ ВИКЛИКИ В КОНТЕКСТІ ПОСИЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Захарова Оксана

д.е.н., професор

Черкаський державний технологічний університет

м. Черкаси, Україна

ПЕРЕПРОФІЛЮВАННЯ ФАХІВЦІВ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

Економіка України знаходиться у глибокому кризовому стані, в якому вона опинилася через невдалі багаторічні владні рішення й корупцію, анексію та окупацію протягом восьми років частини території країни та вимушене через це внутрішнє переселення населення, щорічне скорочення чисельності мешканців країни через негативний природний рух населення та високий рівень трудової міграції українців, наслідки пандемії через зростаючу захворюваність на COVID-19 та повномасштабний військовий напад РФ тощо. Подолати прояви дуже складної кризової ситуації, що сьогодні склалася в соціально-економічній сфері неможливо якимось одним управлінським рішенням, яким би геніальним або талановитим воно не було. Потрібен комплексний підхід, який би дозволив покроково змінювати ситуацію на краще у всіх без виключення сферах життєдіяльності країни. При цьому, такий підхід має дозволити доволі швидко отримати перші видимі результати, так як саме від часу, який необхідно буде витратити на відновлення економіки України та створення сприятливих умов для життя та праці населення буде залежати ймовірність повернення з-за кордону у повоєнний період великої кількості українських жінок та дітей, які з початку російської військової агресії в пошуках безпеки тимчасово виїхали до територій інших країн світу. Якщо ж такого досягти не вдасться, то існує доволі висока ймовірність, що потоки вимушених мігрантів-українців не лише не змінять напрям руху, а й посиляться за обсягами.

Всі перелічені проблеми, що останнім часом загострилися в економіці країни, негативним чином позначилися і на стані розвитку ринку праці України. Тут зараз спостерігається помітне уповільнення всіх операцій, що сталося в наслідок зупинення роботи певної кількості великих промислових підприємств, загибелі та переміщення населення по території країни та за її межі, релокації підприємств, де це дозволяє здійснити технологія виробництва. Навіть за наявності потреби у фахівцях, підприємство через відсутність фінансових можливостей сьогодні не користується послугами кадрових агенцій, а здійснює

самостійно пошук кандидатів серед місцевого населення та тимчасово переміщених осіб, що може позначитися на якості набраного персоналу та подальших фінансово-економічних результатах діяльності підприємства. Через виїзд фахівців за кордон або переїзд до більш безпечних регіонів країни, для більшості з них гостро постала проблема з працевлаштуванням та відсутністю робочих місць за наявною професією на місці проживання. Чим більше триває війна, тим ця проблема буде загострюватися та набирати масштабів. Тому вже сьогодні на державному рівні мають бути створені реальні можливості для перенавчання фахівців на затребувані професії, до яких у найближчий час можна віднести професії у межах таких сфер діяльності, як сільське господарство, будівництво, освіта та ІТ-сфера. Наявність у людини базових знань і досвіду дозволять скоротити час на підготовку затребуваних фахівців і тим самим підвищити швидкість оздоровлення економіки регіону та країни.

При цьому обов'язково слід враховувати той факт, що у більшості випадків перепрофілюванню будуть підлягати українці середнього і старшого віку, а тому під час організації процесів професійної підготовки мають бути враховані особливості процесу навчання дорослих, а саме [1; 2]:

усвідомлене ставлення до процесу власного навчання – людина, яка має певний життєвий та професійний досвід більш відповідально ставиться до процесу навчання, так як розуміє, що від його результативності буде залежати подальші фінансові можливості людини;

потреба в самостійності та активності під час навчання – доросла людина вже є самостійною одиницею суспільства із певним суспільним статусом, вона потребує поваги до своєї індивідуальності та наявного людського капіталу;

потреба у свідомості навчання (для розв'язання важливої проблеми і досягнення конкретної мети), що забезпечує мотивацію дорослою людини до отримання знань за зовсім новою для неї спеціальністю;

практична спрямованість навчального процесу, прагнення до застосування на практиці отриманих знань, умінь і навичок – мотивація дорослої людини до навчання буде прямим чином залежати від ступеня практичної спрямованості навчального процесу та розуміння корисності отриманих знань для подальшого професійного життя;

наявність життєвого досвіду як важливого джерела знань – важливою умовою успішності протікання навчального процесу та його результативності є врахування тих знань і вмінь, які людина вже набула протягом попереднього професійного життя;

вплив на процес навчання професійних, соціальних, побутових і тимчасових чинників, які можуть як стримувати, так і навпаки – пришвидшувати навчальний процес.

Висновок. Для того, щоб досягти помітних позитивних зрушень у розвитку ринку праці України у повоєнний період слід вже зараз досить відповідально віднестися до процесів перепрофілювання та перенавчання

фахівців, забезпечити їм максимально комфортні та сприятливі умови, надати всі можливості для професійного зростання. Крім того, у обов'язковому порядку мають бути врахованими стан фізичного й емоційного здоров'я людини та ступінь пригнічення фізіологічних процесів через вікові фізіологічні зміни.

Список використаних джерел

1. Захарова О. В., Шумаєва О. О., Соловцова О. П. Управління змінами: навчальний посібник. Донецьк: ТОВ «ВРА «Епіцентр», 2014. 453 с.
2. Захарова О. В. Потенціал людини третього віку для суспільства. *Зб. наук. праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. Черкаси, 2018. Вип. 49. С. 26–33.

Петкова Леся

д.е.н., професор

Черкаський державний технологічний університет

м. Черкаси, Україна

ПОЛІТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ВИКЛИКИ ГЛОБАЛЬНОГО СВІТУ

Світоустрій після закінчення Другої світової війни формувався виходячи з усвідомлення неприпустимості подібних трагедій та на основі принципів мирного співіснування, захисту основних прав людини, рівності прав більших і малих націй, що відображено в Статуті ООН. За понад сім десятиліть повоєнної історії, долаючи виклики локальних та регіональних воєнних конфліктів, періоду «холодної війни», міжнародного тероризму тощо, формувалась і система реагування світового співтовариства на нові загрози.

Гострота причин, що обумовлюють міжнародні конфлікти, почала послаблюватись з огляду на самовизначення та ствердження суверенітету постколоніальних та посттоталітарних країн. Суттєво зросла кількість суверенних держав – повноправних членів міжнародних організацій. Нові країни інтегруються до світового економічного простору, а глобальне економічне зростання забезпечує підвищення рівня життя людства. Так, кількість суверенних держав – членів ООН зросла з 51 країни – учасниці першого засідання в 1946 р. до теперішніх 193 країн-членів. Рівень валового національного доходу в розрахунку на душу населення зріс із близько 5500 в 1990 р. до 18625 дол. США в 2021 р. (в поточних цінах). Суттєво змінились показники якості життя: протягом останніх 30 років кількість населення, що живуть в крайній бідності постійно зменшується, за оцінками фахівців Світового банку, починаючи з 1990 року до періоду пандемії вона щорічно скорочувалася приблизно на один відсоток. Коефіцієнт бідності населення

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПОЛІТИЧНІ ВИКЛИКИ В КОНТЕКСТІ ПОСИЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

<i>Захарова О.</i> Перепрофілювання фахівців як перспективний напрям забезпечення тенденцій розвитку ринку праці України	3
<i>Петкова Л.</i> Політичні та економічні виклики глобального світу	5
<i>Болгов В., Ахновська І.</i> На зламі епох: цивілізаційні цикли суспільного розвитку	7
<i>Сахно Т., Горобчук А.</i> Регулювання валютних операцій в умовах дії воєнного стану в Україні	10
<i>Шевчук В.</i> Бізнес-міграція як тренд міжнародного бізнесу в умовах глобалізації	12
<i>Загоруйко І.</i> Моделі наближення країн до світового технологічного рубежу	14
<i>Сахно Т., Яшин Я.</i> Функціонування фінансово-валютної системи України в умовах воєнного стану	18
<i>Новак О.</i> COVID-19 as a global threat to food security of states in the world	21
<i>Боброва Д., Дон О.</i> Причини та наслідки сучасної міжнародної трудової міграції	24
<i>Долженков К.</i> Розвиток людського капіталу в корпоративній системі ТНК	26
<i>Горбачова Д., Миценко І.</i> Перспективні шляхи ослаблення впливу ризиків для фінансової безпеки	28
<i>Захарченко Б., Дон О.</i> Проблеми та перспективи розвитку ТНК	31
<i>Kudelia Y., Reshitko T.</i> The agricultural sector of Ukraine's economy on the way to European integration	33
<i>Процидило В.</i> Сучасна динаміка індексу людського розвитку в контексті міжнародних співставлень	36
<i>Пасенко В., Ірада Агамирова Салман кизи.</i> Конкурентні переваги іноземних юрисдикцій для реєстрації бізнесу	39
<i>Leshchenko M.</i> The optimization methods of the decision-making support on FDI	42
<i>Дегтяренко В.</i> Особливості використання цифрових платформ в міжнародних корпораціях	44

Наукове електронне видання

СТРАТЕГІЯ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ:
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ

МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

28 жовтня 2022 року

В авторській редакції

Технічний редактор *Манжура Т.А.*

Гарн. Times New Roman. Обл.-вид. арк. 7,14. Зам. № 22-96.

Черкаський державний технологічний університет
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 896 від 16.04.2002 р.
бульвар Шевченка, 460, м. Черкаси, 18006.

Редакційно-видавничий відділ ЧДТУ
red_vidav@chdtu.edu.ua